

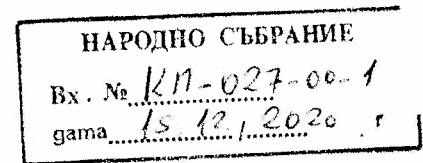

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

№4401/2020 г. - ГП

гр. София, 15.12.2020 г.

ДО

Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ ПРИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш изх. № КП-053-03-107/11.12.2020 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Във връзка с получения Законопроект за допълнение на Наказателно – процесуалния кодекс, № 054-01-110, внесен от Красимир Георгиев Ципов и група народни представители на 03.12.2020 г., изразяваме следното становище:

Предвидените в законопроекта промени в НПК и ЗСВ, въвеждащи фигурата на „прокурор по разследването срещу главния прокурор“, не са необходими. В актуалното законодателство не са налице пречки за провеждане на разследване срещу главния прокурор от всеки компетентен прокурор, при наличието на достатъчно доказателства за виновността му в извършване на престъпление от общ характер.

Това становище, освен в нормативната уредба, намира опора и в наскоро постановеното от Конституционния съд на Република България Решение №11 от 23 юли 2020 г. по конституционно дело №15/2019 г. Съгласно решението надзорът за законност и методическото ръководство върху дейността на всички прокурори, осъществявани от главния прокурор по смисъла на чл.126,

ал.2 от Конституцията, не включват случаите, когато прокурор извършва проверки, разследвания и други процесуални действия по сигнали срещу главния прокурор.

По време на проверка или разследване по сигнал срещу главния прокурор, той запазва конституционното си положение на главен прокурор, но придобива и ново правно положение на проверявано по сигнала или разследвано лице. Негово задължение е на общо основание да понесе последиците от разследването или проверката, като то произтича от правилото „никой не може да бъде съдия сам на себе си“.

От своя страна всеки прокурор е функционално независим и когато му е възложено извършване на проверка или провеждане на разследване по сигнал срещу главния прокурор, той дължи подчинение само на закона. В тези случаи надзорът за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори, осъществявани от главния прокурор по чл.126, ал.2 от Конституцията, са изключени.

Всички граждани са равни пред закона и не се допускат никакви привилегии, основани на обществено положение /чл.6 от КРБ/. Този принцип сам по себе си създава невъзможност от възползване на главния прокурор от каквито и да било привилегии, отличаващи го от всички останали граждани на РБ. При наличие на данни или доказателства за извършено от него престъпление, същият няма никакви законови правомощия да влияе върху процесуалното развитие на случая.

Съгласно чл.117, ал.2 от Конституцията всеки прокурор е независим и при осъществяването на своите функции се подчинява само на закона. Върховенството на закона е гарант на правовата държава и като основен принцип издига закона над всичко останало. Главният прокурор не е над закона, нито извън закона, и не може да влияе чрез законови механизми или чрез правомощията си по служба на извършващите проверки, разследвания и други процесуални действия срещу него прокурори. Всъщност главният прокурор няма право и не може да контролира решенията на прокурорите по отношение на което и да било лице, срещу което се извършват действия по служба.

Това е така, защото по Конституция прокуратурата е единна, но не и централизирана. С промените в ЗСВ от месец август 2016г. се постигна съответствие с конституционно определената структура и организация на Прокуратурата. Прокурорите вече не са подчинени на главния прокурор при упражняването на прокурорските им функции по чл.127 от Конституцията на РБ. Подчинеността е само за административните ръководители, и то само при

ръководната им дейност, не и при прокурорската им работа, нито по отношение на работата на прокурорите в ръководените от тях прокуратури по конкретни преписки и дела.

Прокурорите са подчинени само на закона. Същите са свободни съобразно вътрешното си убеждение да вземат решения, независимо за кое лице се отнасят, и тези решения не могат да се контролират от главния прокурор. Дори по линия на служебния контрол не би могло да се стигне до произнасяне на главния прокурор по преписки и дела срещу него предвид общата забрана за произнасяне за самия себе си и гаранциите за противодействие срещу подобни действия.

Гореизложеното се извежда и от същината на двете основополагащи правомощия на главния прокурор по чл.126, ал.2 от КРБ.

Методическото ръководство е абстрактно правомощие, което се реализира по отношение на всички прокурори по обособени групи от дела и преписки, на различен принцип, в зависимост от необходимостта, но никога по отношение на конкретен прокурор, или по конкретна преписка или наказателно производство. То се упражнява с издаването на общи методически указания и инструкции относно дейността на Прокуратурата, в общ план съпоставими с тълкувателните решения на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд. Тези актове са общи, създават организационни предпоставки и съдържат методически насоки за правилното прилагане на закона. Посредством методическите указания именно се постига точното и еднакво прилагане на закона от всички прокурори.

За разлика от методическото ръководство, надзорът за законност се осъществява по конкретни дела или преписки. Може да бъде определен като общо правомощие на главния прокурор да контролира актовете на прокурорите, но с непосредствената цел да гарантира правилното прилагане на материалния и процесуалния закон. Това правомощие обаче се упражнява по изключение – само в предвидените от закона случаи, и то след извършен инстанционен или служебен контрол на всички нива в Прокуратурата. Налице са множество законови гаранции, че правомощията на главния прокурор не са абсолютни и се упражняват при конкретно разписани законови процедури.

Между двете правомощия на главния прокурор е налице връзка, която се изразява в това, че при ефективно методическо ръководство, при точно и еднакво прилагане на закона от всички прокурори, необходимостта от произнасяне на главния прокурор по конкретни прокурорски актове е обективно ограничена.

При така съществуващата нормативна уредба, в действителност, в Прокуратурата ежегодно постъпват множество сигнали срещу главния прокурор, по които прокурорите съобразно компетентността си работят и се произнасят по същество, както и по всички останали преписки. Стандартът е един и същ, независимо от служебното положение на лицето, срещу което е насочен сигналът. В тази връзка не са констатирани законодателни пречки или практически затруднения при прилагането на закона.

Гореизложеното не обосновава необходимост от създаване на нова фигура – прокурор с изключителна компетентност за разследване срещу главния прокурор.

С оглед така изразеното отрицателно становище, Прокуратурата няма да вземе отношение по конкретните текстове на законопроекта.

От друга страна, намираме за уместно да отбележим, че законодателната власт се осъществява от Народното събрание на Република България и изцяло в неговите правомощия е приемането или не на даден законопроект. В случай на преценка за наложителност от въвеждане на фигурата на прокурор по разследването срещу главния прокурор и довеждане до край на тази законодателна инициатива, Прокуратурата ще организира дейността си изцяло в съответствие с новите нормативни положения.

Благодаря, за предоставената възможност за изразяване на становище по предложението законопроект.

ЗА ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

(съгласно заповед № РД-05-3646

от 07.12.2020 г. на главния прокурор)

**ДАНИЕЛА МАШЕВА
ЗАМЕСТНИК НА ГЛАВНИЯ
ПРОКУРОР ПРИ ВКП**